

gelegd te hebben, ging ik het weiland in. Dit was erg drassig, met kort gras, dat men gelukkig niet plat trappen kon. Overal om mij heen hoorde ik de gruto's en de jongen wedijverden met de ouden, wie mij het eerst verschrikken kon, door zijn geschreeuw en zijn langen snavel.

Zoo nu en dan hoorde ik een koekoek, die het nog eenzamer maakte, dan het al was, als men een plekje, waar wulpen, gruto's, kieviten, tureluurs en scholekster om het hardst schreeuwen, tenminste eenzaam kan noemen. Na een eindje langs den slootkant geloopt te hebben, kwam ik bij een plekje, waar een massa orchideeën stonden.

Het waren exemplaren van de Vleeschkleurige Orchis (*O. incarnata*). Aan den overkant stonden er ook nog een paar, doch hoe ik ook zocht, ik kon geen witte variëteiten bemerken, hoewel ik hier vorige keeren wel zulke gezien had. Ik stak er een paar planten uit en keerde terug naar de fiets, terwijl ik ondertusschen wat Ratelaars plukte en wat Moeraslathyrus, benevens Vogelwikke, die de volle trossen tot zelfs in de toppen der elzestruiken vertoonde. Ik zocht ook nog naar Driekleurige viooltjes (*Viola tricolor*), maar deze waren reeds uitgebloeid, hoewel in de Flora staat, dat de bloeitijd van April tot November is. Op eens stond ik midden in het weiland voor een plekje hei en nu toch eenmaal in een zandstemming zijnde, liep ik naar een plant, die veel had van Stalkruid. Maar toen ik dichterbij kwam, zag ik wel aan de bladeren, dat het Moeraskartelblad (*Pedicularis palustris*) was.

Na de planten in de bus gedaan te hebben, vertrok ik onder het geroep van een koekoek, die ik niet veraf zag vliegen. Toen ik weer bij »de Grootte Wielen« kwam, zag ik Koeten zwemmen, nu eens met de zijde naar mij toegekeerd, dan weer met het witte voorhoofd. Telkens vlogen zij luid keffend op, om vlak langs het water vliegend, dit te doen opspatten en daarna weer te gaan zwemmen in het water, dat glansde in het zonlicht en waarop de zeilbootjes, door een stevig briesje voortgestuwd, schuin overhellend voortvlogen, zoodat de zeilen langs het water scheerden. Nog een kwartiertje en ik was weer thuis, waar ik de plantenbus leegde.

Leeuwarden.

ABR. DE BUCK.

(HET SMELLEKEN), FALCO AESALON, BROEDVOGEL IN NEDERLAND?

ONDER dezen titel (het vraagteken is van mij, niet van den heer W.) verscheen een artikel in *D. L. N.* van 15 Juli 1914, dat ik met zeer veel interesse heb gelezen. En waar de heer A. B. Wigman te Wageningen, de auteur van het artikel, zelf tot »nader onderzoek« adviseerde, meende ik goed te doen, allereerst, den jachttopziener van de Doesburger heide, 's heeren Wigman's zegsman, eens nader te interpellieren, omtrent den door dezen waargenomen roofvogel, die op den grond zou broeden

Wat ik hoorde, gaf mij de zeer stellige overtuiging, dat de bewuste vogel niet 't Smelleken, *Falco aesalon* Tunst., maar de aschgrauwe kuikendief, *Circus pygargus* L., moet geweest zijn.

De aschgrauwe kuikendief maakt, gelijk bekend is, zijn nest op den grond, tusschen heidestruiken, tusschen lang gras en laag struikgewas, ook wel in jong dennenhout, maar nestelt niet in boomen. Bovendien is de aschgrauwe kuikendief een niet al te zeldzame, inlandsche broedvogel. Wanneer dus een jachttopziener in een heidestreek over »een roofvogel die op den grond nestelt« spreekt, behooren we allereerst aan *C. pygargus* te denken. Te meer, daar *pygargus* reeds vroeger herhaaldelijk onder Ede, broedende is aangetroffen. Ik persoonlijk herinner mij, dat in den zomer van 1904 o. a. een nest met jongen van dezen

vogel werd gevonden, welke jongen ik later ten huize van wijlen den heer C. F. H. de Bert te Ede, eigenoogig gezien heb.

Maar de gegevens, die ik van den jachttopziener Menting kreeg, waren wel in staat, mijn twijfel, of zijn vogel 't Smelleken was, weg te nemen.

De eieren van den bewusten roofvogel had Menting *nooit* gezien, zoodat hij evenmin had mogen zeggen, dat die op de eieren van de »Rooie Krem« (Torenvalk) geleken. Beide vogelbenamingen, zoowel »Rooie Krem« als Torenvalk, waren hem ten eenenmale onbekend.

Verder zei hij, dat de vogel beslist grooter was dan de klamsvogel (zoo bleek hij den sperwer te noemen). 't Smelleken is de kleinste, inlandsche roofvogel; een roofvogel, grooter dan de sperwer kan dus uiteraard *nooit* 't Smelleken geweest zijn. De aschgrauwe kuikendief daarentegen is wèl grooter dan de sperwer.

De heer Wigman schrijft: »Verschillende keeren had hij een nest ervan met eieren of jongen gevonden, en hoewel de soort niet bepaald talrijk, zelfs niet eens »gewoon« voorkomt, heeft zij toch onder boeren en boschwachters den volksnaam van »Piepert« gekregen.«

Ook hier was, naar mij bleek, vergissing in 't spel. Want wat zei Menting?

1°. Had hij den vogel slechts één maal broedend aangetroffen en wel: een nest met jongen.

2°. Is de vogel, die bekend staat onder den naam »Piepert«, een geheel andere. Dat is een kleine roofvogel, die hoog in de boomen nestelt in een oud kraaiennest, en die geducht lawaai maakt. Waarschijnlijk heeft Menting met den naam »Piepert« dus het torenvalkje bedoeld, in ieder geval niet »den op den grond broedenden roofvogel«.

Daarenboven lag het nest van den vogel, waarover de heer Wigman refereert in een jongen dennenaanplant, *zèer nabij* een bosch hooge naaldhoutboomen; waar het Smelleken, gelijk ook de heer Wigman mededeelt, enkel op den grond nestelt, in streken waar geen hoog geboomte voorkomt, was deze voorwaarde hier dus geenszins aanwezig.

Ga ik ten slotte resumeeren, dan geloof ik, dat er geen enkele reden kan bestaan, om zelfs maar een oogenblik te vermoeden, dat 's heeren Wigman's vogel een Smelleken was, maar dat er alle reden is, aan de aschgrauwe kuikendief te denken.

Eindelijk zal het niemand meer hebben verbaasd dan Menting zelf, dat hij voor een »*uitstekend practisch ornitholoog*« wordt aangezien. Hij zelf klaagde mij zijn nood, dat het zoo jammer was, dat er geen platen waren ter vergelijking, om althans de namen der vogels te weten te komen.

In ieder geval komt het mij voor, niet in het belang der ornithologie te zijn, als men overtuigingen gaat bouwen omtrent het broeden of voorkomen van zeldzame vogels op mededeelingen van derden, die, hoe betrouwbaar ze ook zijn, toch door de gebrekkige vogelkennis der waarnemers, lichtelijk aanleiding tot verwarring kunnen geven.

Ede (G).

J. L. F. DE MEIJERE.

„ANTONI VAN LEEUWENHOEK”.

Vereeniging van Aquarium- en Terrariumliefhebbers te Rotterdam.

V R A G E N B U S.

TUBIFEX RIVULORUM.

»Een interessant water-, maar lastig aquariumbewoner« noemde ik dit dier in mijn voorloopig antwoord aan den hr. de Geus in No. 6 van dit blad. Laten we nu den kokerworm, van deze beide gezichtspunten uit, water nader beschouwen.

Een interessant dier! Wel heb ik dikwijls verbaasd gestaan bij de verrassende kijkjes, die een eenvoudig slootje of vijvertje ons bieden kan, maar bij mijn eerste kennismaking met